

**STRATEGIJA IZJEDNAČAVANJA
MOGUĆNOSTI ZA OSOBE S INVALIDITETOM
NA PODRUČJU GRADA PRELOGA ZA PERIOD
OD 2020. DO 2025. GODINE**

Prelog, prosinac 2019. godine

I. UVOD

Vlada Republike Hrvatske donijela je Nacionalnu strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine (u daljnjem tekstu Nacionalna strategija) u skladu s obvezama utvrđenim u ratificiranim međunarodnim dokumentima. Nacionalna strategija je donesena radi usuglašavanja postojećih pravnih propisa u različitim sustavima, uz nastojanje da sva područja života i djelovanja budu otvorena i pristupačna osobama s invaliditetom. Osnovni cilj provođenja jedinstvene politike za osobe s invaliditetom je stvaranje nužnih preduvjeta za izjednačavanje mogućnosti osoba s invaliditetom, stavljajući naglasak na aktivni pristup, odnosno, na sposobnosti, a ne ograničenja osoba s invaliditetom. U postizanju navedenog cilja primjenjuju se sljedeća načela: poštivanje urođenog dostojanstva, osobne autonomije, uključujući slobodu osobnog izbora i neovisnost osoba; nediskriminacija; puno i učinkovito sudjelovanje i uključivanje u društvo; poštivanje razlika i prihvaćanje invaliditeta kao dijela ljudske raznolikosti i čovječnosti; jednake mogućnosti; pristupačnost; jednakost između muškaraca i žena; poštivanje sposobnosti razvoja djece s teškoćama u razvoju i poštivanje prava djece s teškoćama u razvoju na očuvanje vlastitog identiteta.

Mjere i aktivnosti za postizanje ciljeva Nacionalne, pa tako i Strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom na području Grada Preloga za period od 2020 do 2025. godine (u daljnjem tekstu Strategija Grada Preloga), provoditi će se kroz sljedeća područja djelovanja: život u zajednici; odgoj i obrazovanje; zdravstvena zaštita; socijalna skrb; stanovanje, mobilnost i pristupačnost; profesionalna rehabilitacija, zapošljavanje, rad i mirovinsko osiguranje; pravna zaštita i zaštita od zlostavljanja; informiranje, komunikacija i podizanje razine svijesti; sudjelovanje u kulturnom životu; sudjelovanje u javnom i političkom životu; istraživanje i razvoj; rekreacija, razonoda i sport; rizične situacije i humanitarna krizna stanja; udruge osoba s invaliditetom u civilnom društvu i međunarodna suradnja.

Sukladno postojećem Zakonu o socijalnoj skrbi osoba s invaliditetom je osoba koja ima dugotrajna tjelesna, mentalna, intelektualna ili osjetilna oštećenja koja u međudjelovanju s različitim preprekama, mogu sprječavati njezino puno i učinkovito sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi s osobama bez invaliditeta.

Dijete s teškoćama u razvoju je dijete koje zbog tjelesnih, senzoričkih, komunikacijskih, govorno-jezičnih ili intelektualnih teškoća treba dodatnu podršku za učenje i razvoj, kako bi ostvarilo najbolji mogući razvojni ishod i socijalnu uključenost. Prema podacima iz Izvješća o osobama s invaliditetom iz svibnja ove godine, Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u Republici Hrvatskoj živi 511.281 osoba s invaliditetom te iste čine oko 12,4 % ukupnog stanovništva RH. Najveći broj osoba s invaliditetom je u dobnoj skupini 65+ dok je 42 % osoba u radno aktivnoj dobi. U Međimurskoj županiji živi 9.358 osoba s invaliditetom, od čega su 5.173 muški (55 %) i 4.185 žene (45 %), te tako osobe s invaliditetom čine 8,4 % ukupnog stanovništva Međimurske županije.

Prema dijagnozama, koje u potpunosti ili u većoj mjeri određuju osobu s invaliditetom, najveći broj je u kategoriji organski i simptomatski duševni poremećaji (1007 osoba), shizofrenija (735 osoba), cerebralna paraliza (578 osoba), vidni poremećaji i sljepoća (436 osoba) i poremećaji sluha (367 osoba).

Prema dostupnim podacima o obrazovanju 75 % osoba s invaliditetom s područja Županije nema završenu osnovnu školu ili ima samo osnovnoškolsko obrazovanje. 17 % osoba s invaliditetom ima srednju stručnu spremu dok je tek 1 % osoba s višom

ili visokom stručnom spremom. Specijalno obrazovanje ima 7 % osoba s invaliditetom.

Prema podacima iz sustava socijalne skrbi, osobe s invaliditetom, u najvećem broju žive u obitelji i to 84 % dok ih oko 12 % živi samo. 2 % osoba s invaliditetom ima udomitelja ili skrbnika i isti postotak boravi u nekoj od ustanova. Oko 50 % osoba, koja ostvaruju neka prava iz sustava socijalne skrbi imaju potrebu za pomoći i njegu u punom opsegu i Barthelov indeks im je od 0 do 60.

U sustavu obrazovanja izdano je 2696 rješenja o primjerenom obliku školovanja s time da su oštećenja jezično-govorne glasovne komunikacije te specifične teškoće u učenju najčešći specificirani uzroci za donošenje takvih rješenja. Primjereni oblik školovanja provodi se, u većini slučajeva u redovnom programu uz prilagodbu sadržaja i individualne postupke.

Na području Međimurske županije živi 369 branitelja s invaliditetom.

Relevantni podaci o osobama s invaliditetom s područja Grada Preloga na postoje. Prema dobivenim podacima od strane udruga osoba s invaliditetom koje djeluju na području Grada Preloga, odnosno okupljaju članstvo s područja Grada, na području Grada Preloga živi 78 osoba s invaliditetom. Od tog broja su 23 osobe s intelektualnim teškoćama, 37 s nekom vrstom tjelesnog invaliditeta, s vidnim poremećajima i sljepoćom 8 osoba i 10 osoba s poremećajima sluha i gluhoćom.

Prema dostupnim podacima na području Grada Preloga živi 8 djece s teškoćama u razvoju koje su uključene u sustav predškolskog obrazovanja.

Podaci o osobama s invaliditetom su definitivno veći. Jedan dio osoba s invaliditetom nisu članovi udruga osoba s invaliditetom a za jedan dio osoba s invaliditetom i nemaju utvrđenu invalidnost odnosno tjelesno oštećenje.

II. PODRUČJA DJELOVANJA

1. ŽIVOT U ZAJEDNICI

Područje djelovanja Strategije Grada Preloga, život u zajednici usmjereno je na stvaranje uvjeta za provođenje procesa deinstitucionalizacije i omogućavanje života u zajednici osobama s invaliditetom.

Grad Prelog će se uključiti u proces razvijanja i širenja mreže izvaninstitucionalnih usluga za djecu s teškoćama u razvoju i osobe s invaliditetom usmjerenih njihovom punom uključivanju u život zajednice.

2. ODGOJ I OBRAZOVANJE

Obrazovanje, kao cjeloživotni proces stjecanja znanja i vještina, odnosno razvoja sposobnosti je važan aspekt života svakog pojedinca. Obrazovni sustav je utemeljen na znanstvenim spoznajama te osigurava poštivanje ljudskih prava i prava djece, kao i pravo svakog pojedinca na inkluzivno obrazovanje.

Inkluzivno obrazovanje podrazumijeva uvažavanje različitosti svakog pojedinca te prilagodbu obrazovnog sustava, kao i školskih i predškolskih ustanova potrebama, mogućnostima, sposobnostima i interesima svojih korisnika, kako bi osobnost svakog pojedinca došla do punog izražaja.

Obrazovanje je sveobuhvatno, odnosi se na sva životna razdoblja, od predškolskoga do profesionalnoga obrazovanja i usavršavanja te cjeloživotnoga učenja. Cilj je uključiti što veći broj djece s teškoćama u razvoju u redoviti sustav predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskog te visokoškolskog odgoja i obrazovanja u sredini u kojoj dijete/mlada osoba živi.

MJERE I AKTIVNOSTI

MJERA 2.1.

Uspostaviti jedinstveni sustav osiguravanja neposredne potpore pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika

AKTIVNOST 2.1.1. Osigurati uslugu pomoćnika u predškolskim ustanovama

Nositelji: Grad Prelog

Sunositelji: udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, Dječji vrtić Fijolica Prelog, Dječji vrtić Vesela loptica Prelog

Indikatori: osigurani pomoćnici u predškolskim ustanovama – 4 osobe

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, predškolske ustanove

Razdoblje provedbe: kontinuirano

AKTIVNOST 2.1.2. Osigurati djeci s teškoćama u razvoju ranu intervenciju

Nositelji: Grad Prelog, MURID

Sunositelji: udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, MURID

Indikatori: osigurana rana intervencija djeci s teškoćama u razvoju – 1 dijete

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, MURID, Međimurska županija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Razdoblje provedbe: kontinuirano

AKTIVNOST 2.1.3. Osigurati uslugu pomoćnika u nastavi

Nositelji: Grad Prelog, Međimurska županija

Sunositelji: udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, Osnovna škola Prelog, Osnovna škola Draškovec, Srednja škola Prelog,

Indikatori: osigurani pomoćnici u nastavi – 5 osoba

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, obrazovne ustanove, Međimurska županija, Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Razdoblje provedbe: kontinuirano

MJERA 2.2.

Poticati projekte organizacija civilnog društva s ciljem pružanja izvaninstitucionalnih oblika potpore učenicima s teškoćama u razvoju u odgoju i obrazovanju

AKTIVNOST 2.2.1. Osigurati bespovratna sredstva organizacijama civilnog društva za provedbu projekata s ciljem pružanje potpore učenicima s teškoćama u razvoju u području izvaninstitucionalnog odgoja i obrazovanja

Nositelji: Grad Prelog

Sunositelji: udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, Osnovna škola Prelog, Osnovna škola Draškovec, Srednja škola Prelog

Indikatori: osigurane izvaninstitucionalne aktivnosti – 1 godišnje

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, udruge osoba s invaliditetom, Ministarstvo znanosti i obrazovanja

Razdoblje provedbe: kontinuirano

3. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Osobe s invaliditetom imaju pravo na uživanje najvećega mogućega zdravstvenog standarda bez diskriminacije na osnovi invaliditeta. Osobama s invaliditetom mora se pružati isti opseg, kvaliteta i standard besplatnih i dostupnih zdravstvenih i rehabilitacijskih usluga koje se pružaju ostalim građanima, uključujući usluge vezane za spolno i reprodukcijsko zdravlje te zdravstvene programe kojima je obuhvaćeno cijelo stanovništvo.

Zabranjena je diskriminacija osoba s invaliditetom u osiguravanju zdravstvenog osiguranja i životnog osiguranja te se to osiguranje pruža pod poštenim i razumnim uvjetima te se sprječava svako uskraćivanje zdravstvene zaštite ili zdravstvenih usluga na osnovi invaliditeta. U sustavu zdravstvene zaštite mora se kontinuirano provoditi uklanjanje građevinskih prepreka i opremanje funkcionalnim pomagalicama s ciljem osiguranja pristupačnosti osobama s invaliditetom.

MJERE I AKTIVNOSTI

MJERA 3.1.

Osigurati pristupačnost i informacijsku podršku za osobe s invaliditetom u zdravstvenim ustanovama

AKTIVNOST: 3.1.1. Osigurati arhitektonsku pristupačnost objekata zdravstvenih ustanova osobama s invaliditetom

Nositelji: Grad Prelog, Dom zdravlja Čakovec

Sunositelji: privatne zdravstvene ustanove

Indikatori: osigurana pristupačnost objekata zdravstvenih ustanova – 4 ustanove

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, zdravstvene ustanove

Razdoblje provedbe: kontinuirano

AKTIVNOST: 3.1.2. Osigurati informacijsku podršku za gluhe, slijepe i druge osobe s invaliditetom u zdravstvenim ustanovama

Nositelji: Grad Prelog, Dom zdravlja Čakovec

Sunositelji: privatne zdravstvene ustanove

Indikatori: osigurana informacijska podrška gluhim, slijepim i drugim osobama s invaliditetom u zdravstvenim ustanovama – 4 ustanove

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, zdravstvene ustanove

Razdoblje provedbe: kontinuirano

AKTIVNOST: 3.1.3. Podupirati nabavu nove medicinske opreme prilagođene osobama s invaliditetom u zdravstvenim ustanovama

Nositelji: Grad Prelog, Dom zdravlja Čakovec

Sunositelji: privatne zdravstvene ustanove, civilne udruge

Indikatori: nabavljena nova medicinska oprema prilagođena potrebama osoba s invaliditetom u zdravstvenim ustanovama – ginekološki stol prilagođen ženama s invaliditetom

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, zdravstvene ustanove

Razdoblje provedbe: kontinuirano

AKTIVNOST: 3.1.4. Osigurati informacije vezano uz organizirane preventivne preglede za osobe s invaliditetom

Nositelji: Grad Prelog, Dom zdravlja Čakovec, Županijska bolnica Čakovec

Sunositelji: MEDIKOL, privatne zdravstvene ustanove

Indikatori: objavljene informacije o organiziranim preventivnim pregledima – 1 x godišnje

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, zdravstvene ustanove

Razdoblje provedbe: kontinuirano

MJERA 3.2.

Poticati projekte Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i organizacija civilnog društva s ciljem educiranja i podizanja svijesti građana o zdravom načinu života

AKTIVNOST: 3.2.1. Osigurati sredstva za projekte koji educiraju i podižu svijest građana o zdravom načinu prehrane, potrebi tjelesne aktivnosti, štetnosti pušenja cigareta, konzumiranju alkohola i opojnih droga za osobe s invaliditetom

Nositelji: Grad Prelog, Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije

Sunositelji: udruge civilnog društva, udruge osoba s invaliditetom

Indikatori: organizirane edukacije i tjelesne aktivnosti – 2 x godišnje

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, Zavod za javno zdravstvo MŽ

Razdoblje provedbe: kontinuirano

MJERA 3.3.

Poticati projekte Udruge „Pomoć neizlječivima“ Čakovec sa svrhom promicanja svijesti o raznim oblicima pomoći bolesnicima koji boluju od teških i progresivnih bolesti

AKTIVNOST: 3.3.1. Osigurati sredstva za projekte Udruge „Pomoć neizlječivima“ Čakovec koje pomažu obiteljima u pomoći u brizi oko teških bolesnika

Nositelji: Grad Prelog, Udruga „Pomoć neizlječivima“

Sunositelji: udruge civilnog društva, udruge osoba s invaliditetom

Indikatori: osigurana palijativna skrb obiteljima – 2 x godišnje

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, Udruga „Pomoć neizlječivima“

Razdoblje provedbe: kontinuirano

4. SOCIJALNA SKRB

Socijalna skrb, koja čini sastavni dio sustava socijalne zaštite, usmjerena je prema zbrinjavanju i uključivanju u društvo socijalno najugroženijih građana, odnosno socijalno osjetljivih skupina, pa je samim time nesporna njezina uloga u borbi protiv siromaštva i socijalne isključenosti, pogotovo osoba s invaliditetom.

Sustav socijalne skrbi temelji se na načelu supsidijarnosti, odnosno odgovornosti pojedinca i obitelji za vlastitu socijalnu sigurnost, a uloga države, pa tako i lokalne zajednice, je pomagati u tome s ciljem sprečavanja, ublažavanja i otklanjanja socijalne ugroženosti.

Prilikom ostvarivanja socijalne skrbi može se govoriti o dvije kategorije korisnika.

Prvi su oni koji se smatraju siromašnima zbog toga što nemaju nikakvih vlastitih prihoda ili su im prihodi manji od propisanih cenzusa, odnosno nedostadni za podmirenje osnovnih životnih potreba.

Druga je kategorija ona koja socijalnu skrb ostvaruje u svrhu zadovoljavanja specifičnih potreba, nastalih uglavnom zbog invaliditeta, starosti, psihičke bolesti, ovisnosti i dr.

Osobama s invaliditetom, bez obzira na uzrok i okolnosti nastanka oštećenja, potrebno je osigurati odgovarajuću razinu informiranosti te pružanje brzih i dostupnih

informacija o ostvarivanju pojedinih prava koja se mogu ostvariti u sustavu socijalne skrbi.

Pritom je nužno posebnu pozornost posvetiti ranjivim skupinama unutar ove populacije - djevojčicama i ženama s invaliditetom, osobama s težim stupnjem invaliditeta, osobama koje žive u ruralnoj sredini, osobama s invaliditetom starije životne dobi, siromašnim osobama s invaliditetom, roditeljima s invaliditetom, roditeljima djece s teškoćama u razvoju i dr.

MJERE I AKTIVNOSTI

MJERA 4.1.

Unaprijediti sustav informiranja i edukacije osoba s invaliditetom i njihovih obitelji o pravima i uslugama u području obiteljske i socijalne zaštite

AKTIVNOST: 4.1.1. Osigurati bespovratna sredstva za projekte i programe udruga osoba s invaliditetom i udruga koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom u cilju edukacije i informiranja osoba s invaliditetom i njihovih obitelji o njihovim pravima, na njima pristupačan način, kako bi im se omogućilo samozagovaranje, odnosno samozastupanje u ostvarivanju njihovih prava

Nositelj: Grad Prelog

Sunositelji: udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Indikatori: organizirane edukacije i pružene informacije o pravima osoba s invaliditetom – 1 x godišnje

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, civilne udruge

Razdoblje provedbe: kontinuirano

MJERA 4.2.

Izraditi kartoteku osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju s ciljem pomoći i unaprjeđenje kvalitete života osoba s invaliditetom i obitelji djece s teškoćama

AKTIVNOST: 4.2.1. Izraditi kartoteku osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju s socio-anamnestički podacima, članovima obitelji, uvjetima stanovanja i izraženim potrebama

Nositelj: Grad Prelog, Savjet za socijalnu skrb Grada Preloga

Sunositelji: udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Indikatori: izrađena kartoteka osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju – 1

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, civilne udruge

Razdoblje provedbe: do 2025. godine

AKTIVNOST: 4.2.2. Osigurati financijska sredstva i druge vrste pomoći osobama s invaliditetom s ciljem povećanje kvalitete života osoba s invaliditetom

Nositelj: Grad Prelog, Savjet za socijalnu skrb Grada Preloga

Sunositelji: udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Indikatori: osigurana financijska sredstva i druge vrste pomoći – 50.000,00 kn godišnje

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, civilne udruge

Razdoblje provedbe: kontinuirano

5. STANOVANJE, MOBILNOST I PRISTUPAČNOST

Stanovanje, mobilnost i pristupačnost osnovni su preduvjeti za provođenje svih aktivnosti svakodnevnog života osoba s invaliditetom i njihovog uključivanja u zajednicu.

Uzimajući u obzir ljudsku različitost, a radi osiguravanja ravnopravnih mogućnosti u ekonomiji, izgrađenom okruženju, komunikacijama, uslugama, kulturi, turizmu, sportu i dr., jedna od najvažnijih zadaća je promicanje univerzalnog dizajna.

Univerzalni dizajn označava oblikovanje proizvoda, okruženja, programa i usluga tako da ih mogu koristiti svi ljudi u najvećoj mogućoj mjeri, bez potrebe prilagođavanja ili posebnog oblikovanja.

Univerzalni dizajn neće isključivati pomoćne naprave za određene skupine osoba s invaliditetom u onim slučajevima kada je to potrebno. Tu treba istaknuti i potrebu jednokratne prilagodbe stambenog prostora osobe s invaliditetom.

MJERE I AKTIVNOSTI

MJERA 5.1.

Nadzirati provedbu propisa za osiguravanje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti kod gradnje novih i rekonstrukcije postojećih građevina

AKTIVNOST: 5.1.1. Pratiti provedbu propisa za osiguranje pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti kod gradnje novih i rekonstrukcije postojećih građevina sukladno Pravilniku o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjenom pokretljivosti

Nositelj: Grad Prelog

Sunositelji: udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Indikatori: kontrola projekata kod gradnje novih i rekonstrukcije postojećih građevina – 20 projekata

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog

Razdoblje provedbe: kontinuirano

AKTIVNOST: 5.1.2. Izraditi objedinjeni obrazac ankete u svrhu osiguravanja kvalitete i točnosti u prikupljanju podataka za izradu objedinjenih godišnjih izvješća za županije o ukupnom broju izdanih akata i broju intervencija (zabilježenih nepravilnosti) u postupcima izdavanja tih akata zbog neprimjene odredbi o pristupačnosti građevina uz obvezu dostave podataka Ministarstvu graditeljstva i prostornoga uređenja zaključno s 31. siječnja tekuće godine za prethodnu godinu

Nositelj: Grad Prelog

Sunositelji: -

Indikatori: izrađen objedinjeni obrazac ankete – 1

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog

Razdoblje provedbe: do 2025.

MJERA 5.2.

Osiguranje pristupačnosti građevina koje za svoj rad koriste tijela javne vlasti

AKTIVNOST: 5.2.1. Osigurati posebnu proračunsku poziciju na kojoj će se planirati i iskazivati utrošena financijska sredstva za uklanjanje građevinskih i drugih prepreka uzevši u obzir uvođenje univerzalnog dizajna

Nositelj: Grad Prelog, tijela državne vlasti, javne ustanove

Sunositelji: udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Indikatori: izgradnja lifta – 1

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, Ministarstvo hrvatskih branitelja
Razdoblje provedbe: do 2025.

MJERA 5.3.

Poticati osiguravanje pristupačnosti stambenih objekata osobama s invaliditetom
AKTIVNOST: 5.3.1. Osiguravati pristupe stambenim objektima u kojem žive osobe s invaliditetom koje se zbog postojećih prepreka ne mogu samostalno kretati ni uz pomoć ortopedskih pomagala

Nositelj: Grad Prelog

Sunositelji: udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, trgovačka društva

Indikatori: osiguran pristup stambenim objektima osobama s najtežom vrstom i stupnjem invaliditeta – 1

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, Ministarstvo hrvatskih branitelja
Razdoblje provedbe: do 2025.

MJERA 5.4.

Osiguravanje pristupačnosti javnog prometa i prilagođenog prijevoza osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju

AKTIVNOST: 5.4.1. Osiguravanje pristupačnosti javnog cestovnog prometa i prilagođenog prijevoza osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju

Nositelj: Grad Prelog

Sunositelji: udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom

Indikatori: osigurani prijevoz prilagođenim vozilom za prijevoza osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju – 1

Izvori potrebnih financijskih sredstava: Grad Prelog, udruge osoba s invaliditetom
Razdoblje provedbe: do 2025.

6. PROFESIONALNA REHABILITACIJA, ZAPOŠLJAVANJE, RAD I MIROVINSKO OSIGURANJE

Profesionalna rehabilitacija i zapošljavanje ključni su elementi društvene uključenosti i ekonomske neovisnosti osoba s invaliditetom, a rad i zaposlenost temeljni su uvjet njihove integracije u redovne životne uvjete.

Potrebno je poticati zapošljavanje osoba s invaliditetom na otvorenom tržištu rada primjenjujući načela antidiskriminacijske politike. Zabrana diskriminacije odnosi se na sve oblike zapošljavanja, počevši od odabira kandidata, obavljanja posla, do osiguravanja sigurnih uvjeta rada.

Korištenjem prava prednosti pri zapošljavanju u javnom sektoru osobama s invaliditetom je olakšano zapošljavanje u odnosu na druge kandidate koji ostvaruju jednake stručne i druge uvjete koji se traže za radno mjesto.

Sustav profesionalne rehabilitacije sastoji se od tri uzastopne komponente: profesionalnog usmjeravanja, osposobljavanja za produktivni rad i zapošljavanja. Pravo na rad i zapošljavanje osoba s invaliditetom jedno je od temeljnih ljudskih

prava i onemogućavanje ostvarivanja toga prava predstavlja njihovo kršenje i diskriminaciju.

Jedna od najvećih zapreka zapošljavanju osoba s invaliditetom je negativan stav društva zasnovan na stereotipima i predrasudama o slabijim radnim potencijalima osoba s invaliditetom. Međutim, pokazuje se da je najbolje sredstvo u otklanjanju spomenutih stereotipa i predrasuda upravo rad ovih osoba.

Za poboljšanje položaja osoba s invaliditetom na tržištu rada neophodno je povezati djelatnosti obrazovanja, zdravstva, civilnog društva i institucija koje djeluju na tržištu rada. Potrebno je kontinuirano raditi na podizanju razine svijesti o potrebi zapošljavanja osoba s invaliditetom, kao i na spoznaji o njihovim radnim i socijalnim vrijednostima.

7. PRAVNA ZAŠTITA I ZAŠTITA OD ZLOSTAVLJANJA

Republika Hrvatska se odredila kao država koja posebnu skrb posvećuje zaštiti osoba s invaliditetom i njihovu uključivanju u društveni život. Zajamčena je jednakost pred zakonom, jednakost pred sudovima i tijelima koja imaju javne ovlasti te se osigurava pravna pomoć. S obzirom na specifičnosti koje prate osobe s invaliditetom glede njihove poslovne sposobnosti, ukazuje se potreba za poštivanjem pozitivnih propisa kako bi osobe s invaliditetom što kvalitetnije uživale prava koja im pripadaju.

Ranjivost s kojom se, u većoj ili manjoj mjeri, susreću osobe s invaliditetom pogodna je za zlouporabu, slijedom čega su pojedine društvene skupine učestalije podvrgnute nasilju, što povećava opasnost višestruke viktimizacije (primjerice, žena koja je pripadnica nacionalne manjine i k tome osoba s težim oblikom invaliditeta). Ovaj, posebice osjetljiv segment, prvenstveno zahtjeva edukaciju i podizanje razine svijesti o potrebi poštivanja ljudskih prava kao i o važnosti prevencije i zaštite osoba s invaliditetom od svih oblika nasilja te provedbe nediskriminirajuće politike.

U Republici Hrvatskoj je u posljednje vrijeme znatno unaprijeđen pravni okvir zaštite od nasilja svih građana, koji je prvenstveno namijenjen kvalitetnijoj zaštiti žrtava, a koji obuhvaća prvenstveno Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji te Kazneni zakon.

8. INFORMIRANJE, KOMUNIKACIJA I PODIZANJE RAZINE SVIJESTI

Republika Hrvatska u cilju promicanje prava i potpunog sudjelovanja u društvu osoba s invaliditetom, poboljšanje kvalitete života osoba s invaliditetom, osigurava osobama s invaliditetom aktivnu potporu zdravom načinu života, sigurnijem okruženju, primjerenoj zdravstvenoj skrbi, rehabilitaciji i potpori u zajednici, kako bi u najmanjoj mogućoj mjeri osjetili posljedice invaliditeta.

Treba se suprotstavljati diskriminirajućim i stigmatizirajućim oblicima ponašanja koji posredno ili neposredno ometaju ili onemogućuju sudjelovanje osoba s invaliditetom u društvu. Nužno je odgovarajućim mjerama potaknuti informiranje javnosti o objektivnim spoznajama o invaliditetu i njegovim posljedicama, o načinu i željenoj kvaliteti zadovoljavanja potreba osoba s invaliditetom te o subjektivnim poteškoćama koje su u svakodnevnom životu osoba s invaliditetom potaknute negativnim stavovima i nerazumijevanjem okoline

Preduvjet takvom aktivnom pristupu je pristup informacijama putem odgovarajućeg komunikacijskog sustava, kako bi informacije bile omogućene svim građanima, odnosno usklađene sa standardima pristupačnosti. No, usprkos sve bržem razvoju

tehnologije i osmišljavanju brojnih pomagala u komunikaciji, bit će potrebno poboljšati dostupnost informacija i komunikacija za mnoge osobe s invaliditetom.

9. SUDJELOVANJE U KULTURNOM ŽIVOTU

Društvo ima obvezu stvarati poticajno okruženje za osobe s invaliditetom i omogućiti im sudjelovanje u kulturnom i javnom životu na lokalnoj razini.

Uključenost osoba s invaliditetom u zajednicu ovisi i o tome koliko mogu sudjelovati u stvaranju i korištenju kulturnih vrijednosti. One imaju pravo i trebaju sudjelovati u kulturi i ostalim aktivnostima u slobodnom vremenu. Osobe s invaliditetom prepoznate su kao korisnici kulturnih usluga, ali i kao stvaratelji kulture.

Postoje brojne prepreke koje onemogućavaju osobama s invaliditetom sudjelovanje u društvu na ravnopravnoj osnovi i puno uživanje njihovih osnovnih prava, pa tako i kulturnih prava.

10. SUDJELOVANJE U JAVNOM I POLITIČKOM ŽIVOTU

Jedna od pretpostavki demokracije je stvaranje mogućnosti aktivnog sudjelovanja svih građana u političkom životu. Uključivanje osoba s invaliditetom u politički život nije ustupak ranjivoj skupini, nego znak političke ravnopravnosti svih građana.

Ona treba biti vidljiva u ostvarivanju biračkih prava, mogućnosti sudjelovanja u političkim raspravama, pokretanju i oblikovanju građanskih inicijativa i olakšavanju sudjelovanja u radu predstavničkih tijela.

Od osobitog je značaja pružiti osobama s invaliditetom jednake mogućnosti kako bi vlastitim političkim djelovanjem sudjelovale u kreiranju javnih politika i zagovaranju potrebnih promjena u društvu, odnosno oblikovanju političkih ciljeva i raspodjeli sredstava. Usvajanjem Kodeksa savjetovanja sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata, donošenjem Zakona o pravu na pristup informacijama učinjeni su značajni iskoraci prema unapređenju normativnog okvira za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću. Intenzivno se razvijaju i internet sustavi komunikacije sa zainteresiranom javnošću, kako bi što veći broj građana, posebice osoba s invaliditetom bio u mogućnosti predlagati mjere javne politike.

11. ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Prikupljanje i analiza podataka o broju, strukturi i obilježjima osoba s invaliditetom preduvjet su za planiranje i kreiranje politike djelovanja prema određenim grupacijama i populaciji osoba s invaliditetom u cjelini. Podaci i istraživanja o pojedinim aspektima invaliditeta i osoba s invaliditetom omogućuju kreiranje najučinkovitijih rješenja za pojedine probleme.

Nedostatak podataka o osobama s invaliditetom ozbiljna je zapreka razvoju cjelovitog sustava zaštite na lokalnoj i nacionalnoj razini. Temeljni podaci o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj dobiveni su popisom stanovništva iz 2011. godine. Izvor sveobuhvatnih i cjelovitih podataka o osobama s invaliditetom je Hrvatski registar osoba s invaliditetom koji se vodi u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo.

12. REKREACIJA, RAZONODA I SPORT

Brzi razvoj tehnologije i znanosti, kao i njihova primjena u svakodnevnom životu i radu dovode do brojnih pozitivnih, ali i do značajnih negativnih promjena u odnosu na tjelesno i mentalno zdravlje.

Sportske aktivnosti doprinose očuvanju i unapređenju zdravlja te umanjuju negativne posljedice invaliditeta, a mogu se promatrati i kao nadopuna metodama fizikalne terapije. Osim toga, rekreacija, razonoda i sport snažno doprinose socijalnoj uključenosti djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom, omogućujući im druženje i zabavu sa širokim krugom ljudi, a ujedno i pružajući priliku za prezentiranje njihovih potencijala i mogućnosti te samopotvrđivanje

13. RIZIČNE SITUACIJE I HUMANITARNA KRIZNA STANJA

Sustav i djelovanje civilne zaštite uređeni su Zakonom o sustavu civilne zaštite. U sustavu civilne zaštite pruža se pomoć svima kojima je potrebna, bez diskriminacije po bilo kojoj osnovi.

Osobe s invaliditetom se često zanemaruju u humanitarnim kriznim stanjima, bilo da su ona izazvana djelovanjem ljudi kao što su to ratni sukobi ili su izazvane prirodnim katastrofama.

14. UDRUGE OSOBA S INVALIDITETOM U CIVILNOM DRUŠTVU

Civilno društvo je vrlo rano prepoznato kao potencijalni subjekt aktivnog uključivanja osoba s invaliditetom u društveni život. Organizirajući se u udruge osoba s invaliditetom i udruge koje programski djeluju u korist osoba s invaliditetom, saveze i mreže, formalne i neformalne, osobe s invaliditetom dale su aktivan doprinos u izgradnji demokratskih procesa našega društva u cjelini.

Organizacije civilnog društva su doprinijele stvaranju pozitivne predodžbe u javnosti o osobama s invaliditetom i njihovim potrebama te time promicale njihovo uključivanje u život zajednice.

U tom smislu neophodno je i nadalje poticati i stvarati povoljno okruženje za razvoj volonterstva, koje je jedna od temeljnih vrijednosti i jedno od glavnih obilježja djelovanja organizacija civilnog društva.

Potrebno je osigurati kontinuitet provođenja aktivnosti podizanja svijesti javnosti o značaju udruga osoba s invaliditetom te njihovim rezultatima rada, poticati suradnju udruga osoba s invaliditetom s ostalim organizacijama civilnog društva te pridonijeti uspostavljanju mehanizama koji će omogućiti učinkovitiju suradnju između udruga osoba s invaliditetom te lokalne vlasti, a s ciljem smanjenja socijalne isključenosti.

15. MEĐUNARODNA SURADNJA

Republika Hrvatska, kao članica Ujedinjenih naroda, Europske unije i Vijeća Europe, te u skladu sa suvremenim standardima na području ljudskih prava, aktivno promiče i štiti ljudska prava osoba s invaliditetom.

Hrvatska se ovezala promicati pravo osoba s invaliditetom na život u zajednici na ravnopravnoj osnovi s drugim građanima s ciljem izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom.